

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	296
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	279

Kommunfullmäktige

07.94

13
juniks17

Etablering av verksamhet för ensamkommande barn

Bilaga:
Faktablad Migrationsverket

Migrationsverket önskar teckna avtal med Luleå kommun om att ta emot ensamkommande barn. Från den 1 juli 2006 gäller en lagändring som innebär att ansvaret för de asylsökande ensamkommande barnen fördelas mellan stat och kommun. Tidigare bodde dessa unga asylsökande på förläggningar som drevs av Migrationsverket. De kommuner som träffat överenskommelser med Migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn ansvarar för barnens boende och omvårdnad. För detta får kommunerna kostnadstäckande ersättning av staten.

Bakgrund

När ett ensamkommande asylsökande barn anländer till Sverige ser Migrationsverket till att barnet får komma till en mottagningskommun. Kommunerna i anslutning till de stora inreseorterna Stockholm, Göteborg och Malmö tar vid behov emot barnen i tillfälliga boenden innan de skickas vidare till en mottagningskommun.

Det är den kommun där barnet vistas som är ytterst ansvarig för barnets väl. Kommunen ansvarar för att utreda och fatta beslut om vad som är bäst för barnet, till exempel var barnet ska bo, undersöker om det finns släktingar i Sverige som barnet kan bo hos och om barnet behöver särskild vård och omsorg.

Kommunen ska så snart som möjligt efter barnets ankomst till Sverige utse en god man som ska tillvara barnets rättigheter. I de frånvarande föräldrarnas ställe ska den gode mannen agera som både förmyndare och vårdnadshavare

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	297
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	280

juniks17b

för barnet. Barnet får därigenom en företrädare som på ett heltäckande sätt kan ta tillvara barnets intressen i Sverige och verka för barnets bästa.

Skola och annan utvecklande verksamhet är av stor betydelse oavsett om barnet får stanna i Sverige eller återvända till hemlandet. Därför deltar mindre barn normalt i kommunal förskoleverksamhet, barn i skolpliktig ålder går i grundskola och barn över 16 år erbjuds gymnasieskola eller motsvarande. Undervisningsansvaret vilar på den kommun där barnet vistas och ska bedrivas med hänsyn till det enskilda barnets behov och förutsättningar.

Alla asylsökande barn har rätt till hälso-, tand – och sjukvård på samma villkor som andra barn i det svenska samhället. Landstinget får ersättning av staten för att ge barnen den vård de behöver, såväl den somatiska som den psykiska.

Migrationsverket ansvarar för myndighetsutövning inom ramen för lagen om mottagande av asylsökande (Sfs 1994:137). Det innebär att verket ansvarar för frågor som rör bistånd och återvändande. I Migrationsverket uppdrag ingår också att teckna överenskommelser med kommuner om mottagande av de ensamkommande barnen och anvisa nyanlända till en kommun.

När ett barn beviljas uppehållstillstånd ser kommunen till att barnet antingen placeras i familjehem eller annat lämpligt boende. I några kommuner finns särskilda boenden för de barn utan vårdnadshavare som fått uppehållstillstånd.

Varje år söker flera hundra barn utan föräldrar eller annan legal vårdnadshavare asyl i Sverige. Dessa ensamkommande barn befinner sig i en mycket utsatt situation. Mottagandet av barnen och prövningen av deras asylärenden har därför hög prioritet. Med anledning av den senaste tidens ökade inströmning av asylsökande ensamkommande barn till Sverige finns nu ett stort behov av att fler kommuner tar emot dessa barn.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	298
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	281

juniks17c

Verksamhetsbeskrivning

Förfrågan från Migrationsverket handlar om två olika typer av boende. Det första är **asylboende** i avvaktan på beslut från Migrationsverket om uppehållstillstånd beviljas eller ej för den unge. Om uppehållstillstånd inte beviljas ombesörjer Migrationsverket avvisningen från landet. Den andra typen av boende är för ungdomar som beviljas tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd i Sverige, så kallade **PUT-boenden**.

På ett asylboende bor den unge under den tid som asylprövningen görs. Unga asylsökande är en prioriterad grupp på Migrationsverket så att väntetiden ska bli så kort som möjligt. På grund av den stora tillströmningen av ensamkommande barn som skett de senaste åren har tiden i asylboendet dock kommit att bli allt längre för att nu ligga i intervallet 3-6 månader. Om den unge får uppehållstillstånd i Sverige flyttas han eller hon över till ett PUT-boende som kommunen ansvarar för fram till dess den unge fyller 18 år och därmed blir myndig.

I prövningen från Migrationsverket är det första steget att pröva om den asylsökande kan återförenas med sina föräldrar eller nära släktingar. Därefter prövas rätten till uppehållstillstånd utifrån de lagar och kriterier som gäller för att få uppehållstillstånd i Sverige. Om Luleå kommun tecknar avtal med Migrationsverket om asylboende så finns den unge bosatt på ett sådant asylboende under hela asylprocessen. För både asyl- och PUT-boende gäller att dessa boenden är den unges hem fram till det man fyller 18 år.

Lagstiftningens utgångspunkt är att normaliseringsprincipen ska gälla. Detta innebär att de barn och ungdomar som är asylsökande eller fått uppehållstillstånd skall behandlas på samma sätt som andra barn och ungdomar. Det kan därför ses som ett solidariskt ansvar att som kommun medverka för denna uppgift. Målet med både asyl- och PUT-boendet ska vara att ge ungdomarna en trygg, meningsfull och lärorik tid oavsett asylutredningens resultat. Barnen ska erbjudas ett boende med vuxenstöd dygnet runt i en trygg, hemlik miljö som främjar självständighet och integration i samhället. Barnen ska behandlas utifrån ett salutogent perspektiv, vilket innebär att man utgår ifrån det friska

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	299
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	282

juniks17d

och positiva. Salutogens är ett forskningsperspektiv som introducerats av Aaron Antonovsky, professor i medicinsk sociologi i Israel. Istället för att leta efter det som orsakar svårigheter, problem och sjukdom ligger fokus på att öka kunskapen om det som befrämjar självkänsla, motståndskraft och hälsa. Detta perspektiv tillämpas i Skellefteås verksamheter för ensamkommande barn med mycket goda resultat.

Samråd med socialförvaltningen

Eftersom socialförvaltningen enligt socialtjänstlagen och enligt "Lagen om mottagande av asylsökande m fl" har en viktig roll i mottagande av asylsökande ensamkommande barn har ett fördjupat samråd skett med representanter för socialförvaltningen.

Från socialförvaltningens sida har framförts vikten av att alla inblandade myndigheter och andra aktörer är väl informerade om verksamheten och i god tid förbereder sig på sin roll gentemot de ensamkommande barnen. Socialförvaltningen vill också att de extra resurser som krävs av förvaltningen till fullo finansieras med de statliga medel som tillskjuts kommunen vid ett mottagande av ensamkommande asylsökande barn.

I det grundförslag som nu presenteras med två gruppboenden bedöms den statliga ersättningen för placeringsutredningar m fl insatser från socialförvaltningens sida täcka förvaltningens kostnader. Det kan dock uppstå situationer för enstaka barn/ungdomar där familjehemsplaceringar eller andra insatser kommer att kräva ökade resurser från socialförvaltningens sida och som man redan nu vill uppmärksamma.

Beträffande organisatorisk inplacering av boenden för ensamkommande barn finns det i nuläget två alternativ. Antingen arbetsmarknadsförvaltningen med hänvisning till att övrig flyktmottagning sker vid förvaltningen eller socialförvaltningen. I denna fråga hänvisar socialförvaltningen till de förarbeten som ligger till grund för lagändringen 2006 där ansvaret flyttades över från Migrationsverket till kommunerna (prop 2005/06:46) och där

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	300
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	283

juniks17e

socialtjänstens erfarenhet av vård och omsorg om barn lyfts fram som ett argument för överflyttningen av ansvaret från Migrationsverket till landets kommuner.

I det fall att Luleå kommun väljer att förvaltningsmässigt placera boendena tillsammans med övrig flyktingmottagning anser socialförvaltningen att det är av stor vikt att ansvarsområden och samverkansformer med socialförvaltningen och dess insatser är mycket tydligt reglerade.

Övrigt samråd

Samråd har även skett med Överförmyndarexpeditionen, Barn- och utbildningsförvaltningen, Barn- och ungdomspsykiatri samt Migrationsverket.

Sammanfattning och förslag

Omfattning och bemanning

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att kommunen till en början startar upp ett asylboende och ett PUT-boende. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår vidare att senare kunna komplettera dessa med ytterligare ett PUT-boende om behov finns. Omfattningen av verksamheten skulle uppgå till 8-10 platser per boende. Till varje boende beräknas bemanningsbehovet vara 9-10 anställda.

Målgrupp

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att målgruppen ska vara både asylsökande ensamkommande barn och de som fått uppehållstillstånd. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår vidare att målgruppen åldersmässigt ska ligga mellan 14 -17 år.

Samverkan

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att berörda förvaltningar under hela processen har nära samarbete med överförmyndarexpeditionen och andra berörda myndigheter.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	301
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	284

juniks17f

Lokaler

I dagsläget finns ingen klar placering av boendena.

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att tekniska förvaltningen får i uppdrag att presentera lämpliga lokaler.

Erfarenheter från Skellefteå kommun

Arbetsmarknadsförvaltningen och socialförvaltningen har besökt Skellefteå kommun som är en av de kommuner i Sverige som har längst erfarenhet av att ta emot ensamkommande flyktingbarn. Skellefteå har under årens lopp utvidgat verksamheten till att idag omfatta två asylboenden med totalt 25 platser och tre PUT-boenden med totalt 32 platser för ensamkommande barn. Sammanlagt har kommunen 46 anställda för denna verksamhet.

Skellefteå kommun har goda erfarenheter från sitt arbete med ensamkommande barn genom åren. Den statliga finansieringen gör att man kan hålla en hög kvalitet på verksamheten vilket inneburit mycket goda resultat vad gäller integreringen av de ensamkommande barnen i det svenska samhället.

Sociala problem eller annan typ av problematik lyser nästan helt med sin frånvaro under de 15 år som Skellefteå bedrivit denna typ av verksamhet och man vill inte på något sätt avråda andra kommuner från att starta mottagning av ensamkommande barn. Arbetsmarknadsförvaltningens avsikt är att ta lärdom av de arbetssätt och metoder som tillämpas av Skellefteå kommun.

Ekonomi

Samtliga kostnader för drivandet av asyl- och PUT-boendet bekostas av Migrationsverket. Kommuner som tecknar en överenskommelse får dels en fast årlig ersättning för att underlätta planeringen för mottagande av barnen samt öka kvalitén på mottagandet. Därutöver får kommunen ersättning för varje överenskommen plats. Staten står även för kostnaden av tillsättande av gode män, kostnader för utredningar, skolgång och hälsovård.

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	302
Arbets- och personalutskottet	2007-05-28	125	285

juniks17g

Arbetsmarknadsförvaltningen bedömer att den statliga finansieringen täcker kostnaderna för de 18-20 anställda som skulle krävas för att starta ett asylboende och ett PUT-boende i Luleå.

Avtal med Migrationsverket

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att Luleå kommun tecknar avtal med Migrationsverket angående mottagning av ensamkommande asylsökande barn. Detta avtal tecknas utöver det redan befintliga avtalet att ta emot 120 flyktingar per år.

Organisatorisk placering

Organisatoriskt föreslås att boendena placeras under socialförvaltningen eller under arbetsmarknadsförvaltningen.

Tidsplan

Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår att asylboendet startar i september/-oktober 2007, om lokalfrågan är löst, och PUT-boendet kort därefter.

Sammanfattning

I Luleå finns vilja, kompetens och möjlighet att ta emot asylsökande barn utan legal vårdnadshavare. I sammanhanget kan nämnas att boendena i Skellefteå kommun har mötts av stor uppmärksamhet från ansvariga myndigheter och departement och anses av många vara den framtida modellen för mottagande av asylsökande flyktingbarn. Arbetsmarknadsförvaltningen föreslår därför att Luleå kommun ska besvara Migrationsverkets frågeställning positivt.

Förslag till beslut

- Kommunen tecknar avtal med Migrationsverket om mottagande av ensamkommande barn

	Beslutsdatum	Paragraf	Sida
Kommunfullmäktige			
Kommunstyrelsen	2007-06-04	129	303
Arbets- och personalutskottet			

juniks17h

- Verksamheten skall omfatta 8 – 10 barn i ett asylboende och 8 – 10 barn i s k PUT-boende
- Arbetsmarknadsförvaltningen ges i uppdrag att bedriva verksamheten inom ramen för beviljade statsbidrag
- Tekniska förvaltningen får i uppdrag att presentera lämpliga lokaler för verksamheten
- Eventuella merkostnader inom socialförvaltningens verksamhetsområde avräknas mot beviljade statsbidrag.

Kommunstyrelsens arbets- och personalutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

- i enlighet med ovanstående förslag.

Yvonne Stålnacke och Annika Eriksson yrkar bifall till arbets- och personalutskottets förslag.

Ylva Strutz och Mattias Karlsson yrkar bifall till arbets- och personalutskottets förslag med den ändringen att socialförvaltningen får uppdraget att bedriva verksamheten.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med arbets- och personalutskottets förslag.

Mattias Karlsson och Ylva Struts reserverar sig mot beslutet.